

9. ПРИСТРІЙ ДЛЯ ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ ІЗ ПЛАВАЮЧОЇ КОМИ (ПДП ПЛК)

9.1. Структура ПДВ ПЛК

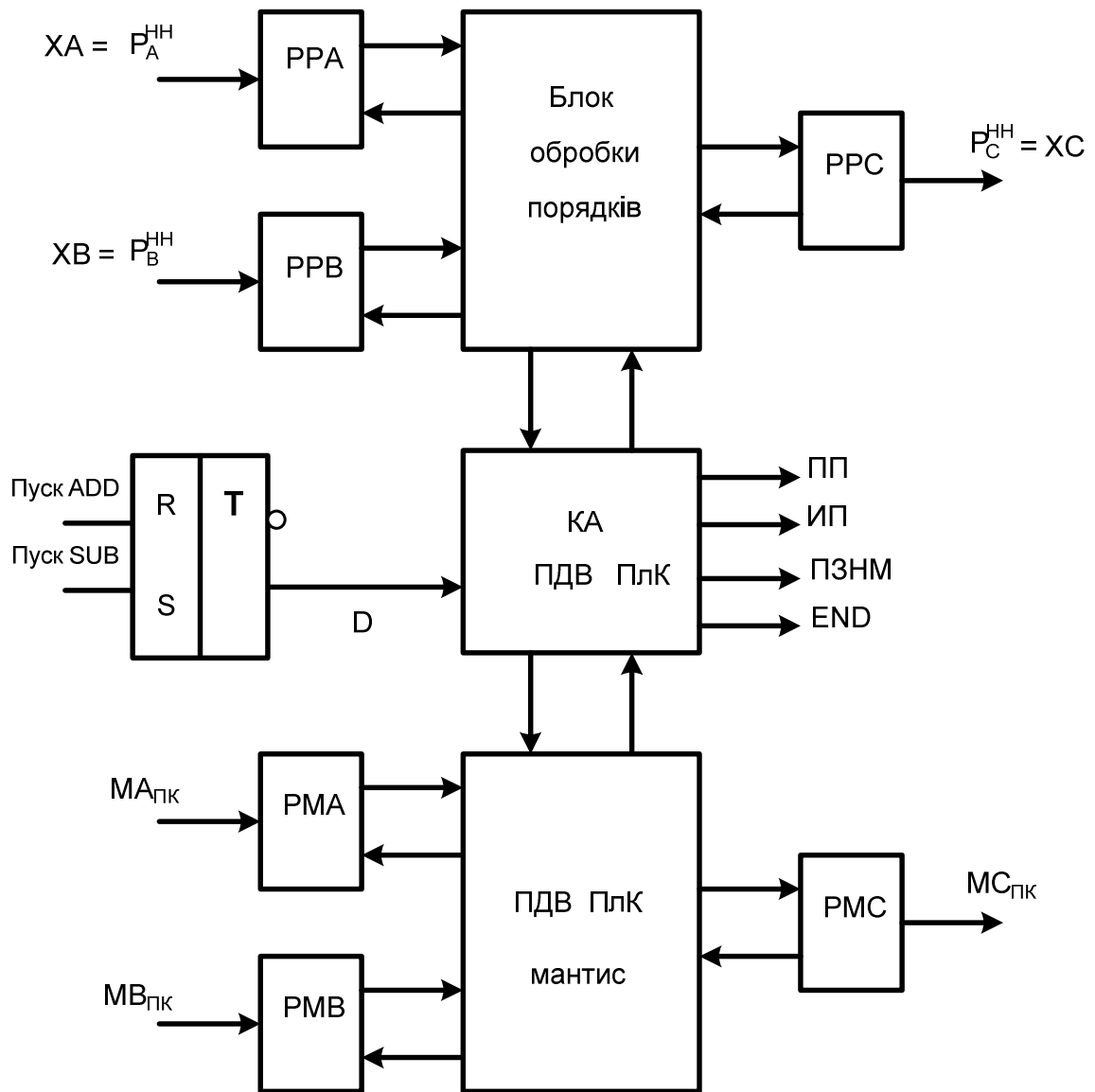

Рисунок 9.1 - Узагальнена структурна схема ПДВ ПЛК

Примітки. PPA, PPB, PPC - відповідно регістри характеристик чисел у кодах із негативним (НН) або позитивним (ПН) нулем; PMA, PMB, PMS - відповідно регістри мантис у прямому коді $MA_{ПЛК}$, $MB_{ПЛК}$ і $MS_{ПЛК}$; ПП - ознака переповнення; ІП - ознака зникнення порядку; ПЗНМ - ознака зникнення мантиси; КА ПДВ ПЛК - керуючий автомат ПДВ ПЛК; Пуск ADD, Пуск SUB - імпульсні сигнали запуску операції додавання або віднімання чисел із плаваючою комою $A_{ПЛК}$ і $B_{ПЛК}$; XA і XB - відповідно характеристика $A_{ПЛК}$ і $B_{ПЛК}$; XC - характеристика результату операції.

**9.2. Цифрова діаграма ПДВ ПЛК при виконанні операції
додавання чисел $S_{ПЛК} = (A_{ПЛК} + B_{ПЛК})$**

9.2.1. Цифрова діаграма етапу “вирівнювання порядків $A_{ПЛК}$ і $B_{ПЛК}$ ”

P_A^{HH}	$MA_{ПЛК}$	P_B^{HH}	$MB_{ПЛК}$	Обробка порядків
1	2	3	4	5
① 1 0 1	① 1 0 0 0 0	① 0 1 0	① 1 1 0 1 0	$P_A^{HH} = \boxed{\textcircled{1} 1 0 1}$ $+$ $\overline{P_B^{HH}} = \boxed{\textcircled{0} 1 0 1}$ <hr/> $\boxed{1} \boxed{\textcircled{0} 0 1 0}$ <p align="center">NS = 0 ($P_A > P_B$)</p> $P_B^{HH} = \boxed{\textcircled{1} 0 1 0}$ $(+I)^{HH} = \boxed{\textcircled{1} 0 0 0}$ <div style="text-align: right; border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; display: inline-block; margin-left: 10px;">1</div> <hr/> $\boxed{1} \boxed{\textcircled{0} 0 1 1}$ $\boxed{1} \boxed{\textcircled{1} 0 1 1}$ <p align="center">$(P_B + I)^{HH}$</p> $P_A^{HH} = \boxed{\textcircled{1} 1 0 1}$ $+$ $\overline{P_B^{HH}} = \boxed{\textcircled{0} 1 0 0}$ <hr/> $\boxed{1} \boxed{\textcircled{0} 0 0 1}$ <p align="center">NS = 0 ($P_A > P_B$)</p> $P_B^{HH} = \boxed{\textcircled{1} 0 1 1}$ $(+I)^{HH} = \boxed{\textcircled{1} 0 0 0}$ <div style="text-align: right; border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; display: inline-block; margin-left: 10px;">1</div> <hr/> $\boxed{1} \boxed{\textcircled{0} 1 0 0}$ $\boxed{1} \boxed{\textcircled{1} 1 0 0}$ <p align="center">$(P_B + I)^{HH}$</p> $P_A^{HH} = \boxed{\textcircled{1} 1 0 1}$ $+$ $\overline{P_B^{HH}} = \boxed{\textcircled{0} 0 1 1}$ <hr/> $\boxed{1} \boxed{\textcircled{0} 0 0 0}$ <p align="center">NS = 0 ($P_A > P_B$)</p> $P_B^{HH} = \boxed{\textcircled{1} 1 0 0}$
		① 0 1 1	① 0 1 1 0 1	$P_A^{HH} = \boxed{\textcircled{1} 1 0 1}$ $+$ $\overline{P_B^{HH}} = \boxed{\textcircled{0} 1 0 0}$ <hr/> $\boxed{1} \boxed{\textcircled{0} 0 0 1}$ <p align="center">NS = 0 ($P_A > P_B$)</p> $P_B^{HH} = \boxed{\textcircled{1} 0 1 1}$ $(+I)^{HH} = \boxed{\textcircled{1} 0 0 0}$ <div style="text-align: right; border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; display: inline-block; margin-left: 10px;">1</div> <hr/> $\boxed{1} \boxed{\textcircled{0} 1 0 0}$ $\boxed{1} \boxed{\textcircled{1} 1 0 0}$ <p align="center">$(P_B + I)^{HH}$</p> $P_A^{HH} = \boxed{\textcircled{1} 1 0 1}$ $+$ $\overline{P_B^{HH}} = \boxed{\textcircled{0} 0 1 1}$ <hr/> $\boxed{1} \boxed{\textcircled{0} 0 0 0}$ <p align="center">NS = 0 ($P_A > P_B$)</p> $P_B^{HH} = \boxed{\textcircled{1} 1 0 0}$
		① 1 0 0	① 0 0 1 1 0	$P_A^{HH} = \boxed{\textcircled{1} 1 0 1}$ $+$ $\overline{P_B^{HH}} = \boxed{\textcircled{0} 0 1 1}$ <hr/> $\boxed{1} \boxed{\textcircled{0} 0 0 0}$ <p align="center">NS = 0 ($P_A > P_B$)</p> $P_B^{HH} = \boxed{\textcircled{1} 1 0 0}$

		$\begin{array}{c} \textcircled{1}101 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{c} \textcircled{1}00011 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} (+1)^{HH} = \begin{array}{c} \boxed{\textcircled{1}000} \\ \boxed{1} \end{array} \\ \hline \begin{array}{c} \boxed{1} \boxed{\textcircled{0}101} \\ \boxed{\textcircled{1}101} \\ (P_B + 1)^{HH} \end{array} \\ \hline P_A^{HH} = \boxed{\textcircled{1}101} \\ + \\ P_B^{HH} = \boxed{\textcircled{0}010} \\ \hline \begin{array}{c} \boxed{0} \boxed{\textcircled{1}111} \\ \boxed{\textcircled{0}111} \\ -1 = (-0)^{HH} \\ P_A = P_B = P_C \end{array} \end{array}$
$\boxed{\textcircled{1}101}$	$\boxed{\textcircled{0}10000}$	$\boxed{\textcircled{1}101}$	$\boxed{\textcircled{1}00011}$	Код результату після завершення етапу "Вирівнювання порядків"

9.2.2. Приклад цифрової діаграми блоку мантис на основі SM/SUB при виконанні операції додавання чисел ($C_{ПК} = (A_{ПК} + B_{ПК})$)

Вихідні дані	DM	SM	SUB _{AB}	SUB _{BA}	MC	NC
$D = 0$ (ADD = 1) $MA_{ПК} = \textcircled{0}, 10000$ $MB_{ПК} = \textcircled{1}, 00011$	1	-	$\begin{array}{r} \boxed{\textcircled{0}, 10000} \\ - \\ \boxed{\textcircled{0}, 00011} \\ \hline \boxed{\textcircled{0}, 01101} \end{array}$ $MA > MB$ $(\omega = 1)$	-	$\textcircled{0}, 01101$	NC=NA

9.2.3. Цифрова діаграма операції ($A_{ПК} + B_{ПК}$) етапу "нормалізація мантиси результату"

Вихідні дані	ННВПР	ННВЛ	Нормалізація $MC_{ПК}$	Обробка порядку P_C^{HH}
$MC_{ПК} = \textcircled{0}, 01101$ $P_C^{HH} = P_A^{HH} = P_B^{HH} = \textcircled{1}101$ $(P_A = P_B = P_C = +110)$	1	0	$\begin{array}{c} \leftarrow \\ MC_{ПК} = \boxed{\textcircled{0}, 01101} \\ \leftarrow \\ \overline{MC}_{ПК}^H = \textcircled{0}, 11010 \end{array}$	$\begin{array}{r} P_C^{HH} = \boxed{\textcircled{1}101} \\ (-1)^{HH} = \boxed{\textcircled{0}110} \\ \boxed{1} \\ \hline \begin{array}{c} \boxed{1} \boxed{\textcircled{0}100} \\ \boxed{\textcircled{1}100} \\ P_C^{HH} = (P_C - 1)^{HH} \end{array} \end{array}$
Код результату після завершення операції $C_{ПК} = A_{ПК} + B_{ПК}$			$MC_{ПК}^H = \textcircled{0}, 11010$	$P_C^{HH} = \textcircled{1}100$

10. Пристрій множення (MUL) чисел із плаваючою комою ($C_{ПлК} = A_{ПлК} * B_{ПлК}$)

10.1. Структура пристрою MUL чисел із ПлК

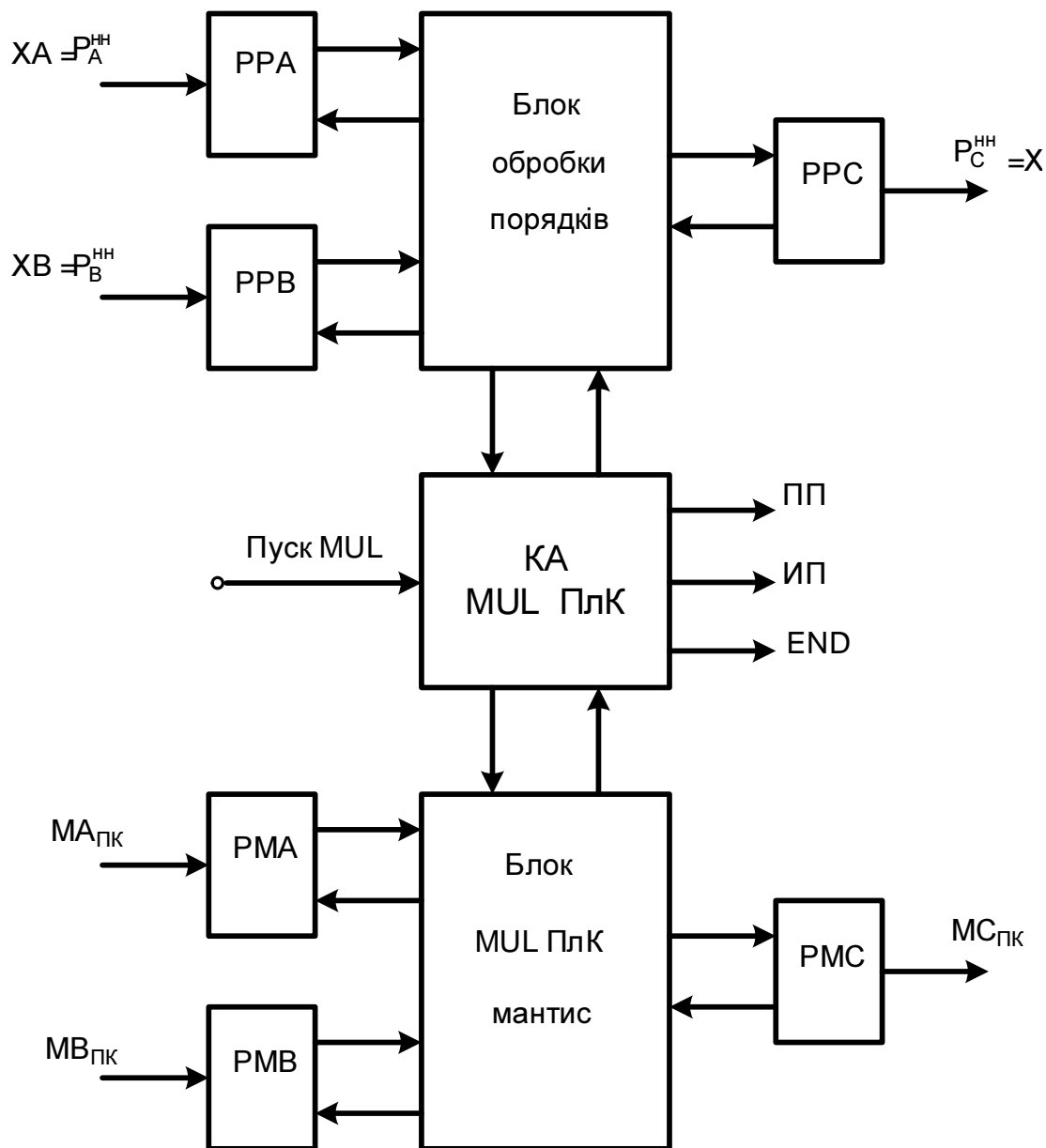

Рисунок 10.1 - Структура пристрою множення чисел із плаваючою комою

10.2. Цифрова діаграма множення чисел із ПЛК

10.2.1. Визначення порядку добутку ($P_C^{HH} = (P_A + P_B)^{HH}$)

Початкові дані	Обчислення суми порядків	Код порядку добутку P_C^{HH}
$P_A^{HH} = \textcircled{0}100$ $P_B^{HH} = \textcircled{1}010$ $MA_{ПК} = \textcircled{0}101$ $MB_{ПК} = \textcircled{1}110$	$P_A^{HH} = \textcircled{0}100$ $P_B^{HH} = \textcircled{1}010$ <div style="text-align: right; margin-right: 20px;">1</div> <hr style="width: 20%; margin-left: 0;"/> $S = \textcircled{0}\textcircled{1}111$ $\rightarrow \textcircled{0}111 = (P_A + P_B)^{HH}$ $ПП = \textcircled{0} \oplus \textcircled{1} = 0$	$(P_A + P_B)^{HH} = \textcircled{0}111 = (-0)^{HH}$

10.2.2. Обчислення добутку мантис: $MC_{ПК} = MA_{ПК} * MB_{ПК}$ (за способом "А")

MC _{ПК}	MB _{ПК}	MA _{ПК}
$\textcircled{\pm} 654321$ $\textcircled{0} 000 \textcircled{000}$ $\textcircled{0} 110$ <hr style="width: 20%; margin-left: 0;"/> $\textcircled{0} 110 \textcircled{000}$ $\rightarrow$ $\textcircled{0} 011 \textcircled{000}$ $\rightarrow$ $\textcircled{0} 001 \textcircled{100}$ $, 110$ <hr style="width: 20%; margin-left: 0;"/> $\textcircled{0} 111100$ $\rightarrow$ $\textcircled{0} 011 \textcircled{110}$ $\textcircled{1} 011$ NC	$\textcircled{\pm} 321$ $\textcircled{0} 101$ $\downarrow$ PMB(1) = 1 $\textcircled{0} 010$ $\downarrow$ PMB(1) = 0 $\textcircled{0} 001$ $\downarrow$ PMB(1) = 1 NB = 0	$\textcircled{\pm} 321$ $\textcircled{1} 110$ $\downarrow$ NA = 1 Примітка: NC = NA $\oplus$ NB = 0 $\oplus$ 1 = 1 MC_{ПК} $\approx$ $\textcircled{1}011$

10.2.3. Нормалізація мантиси результату операції множення чисел: $C_{ПК} = A_{ПК} * B_{ПК}$

Вихідні дані	Нормалізація мантиси	Корекція порядку
$P_C^{HH} = \textcircled{0}111$ $MC_{ПК} = \textcircled{1} \textcircled{0}11$ НВПР = 1	$\leftarrow$ $MC_{ПК} = \textcircled{1}011$ $\leftarrow$ $MC_{ПК}^H = \textcircled{1}110$	$P_C^{HH} = (P_C - 1)^{HH} = P_C^{HH} + (-1)^{HH} + 1$ $P_C^{HH} = \textcircled{0}111$ $(-1)^{HH} = \textcircled{0}110$ <div style="text-align: right; margin-right: 20px;">1</div> <hr style="width: 20%; margin-left: 0;"/> $S = \textcircled{0}\textcircled{1}110$ $\rightarrow \textcircled{0}110 = (P_C - 1)^{HH}$
Код результату після завершення етапу "Нормалізація мантиси результату":		$P_C^{HH} = \textcircled{0}110$ $MC_{ПК} = \textcircled{1}110$

11. Пристрій ділення (DIV) чисел із плаваючою комою ($A_{ПлК} / B_{ПлК} = D_{ПлК} (C_{ПлК})$)

11.1. Структура пристрою DIV чисел із плаваючою комою

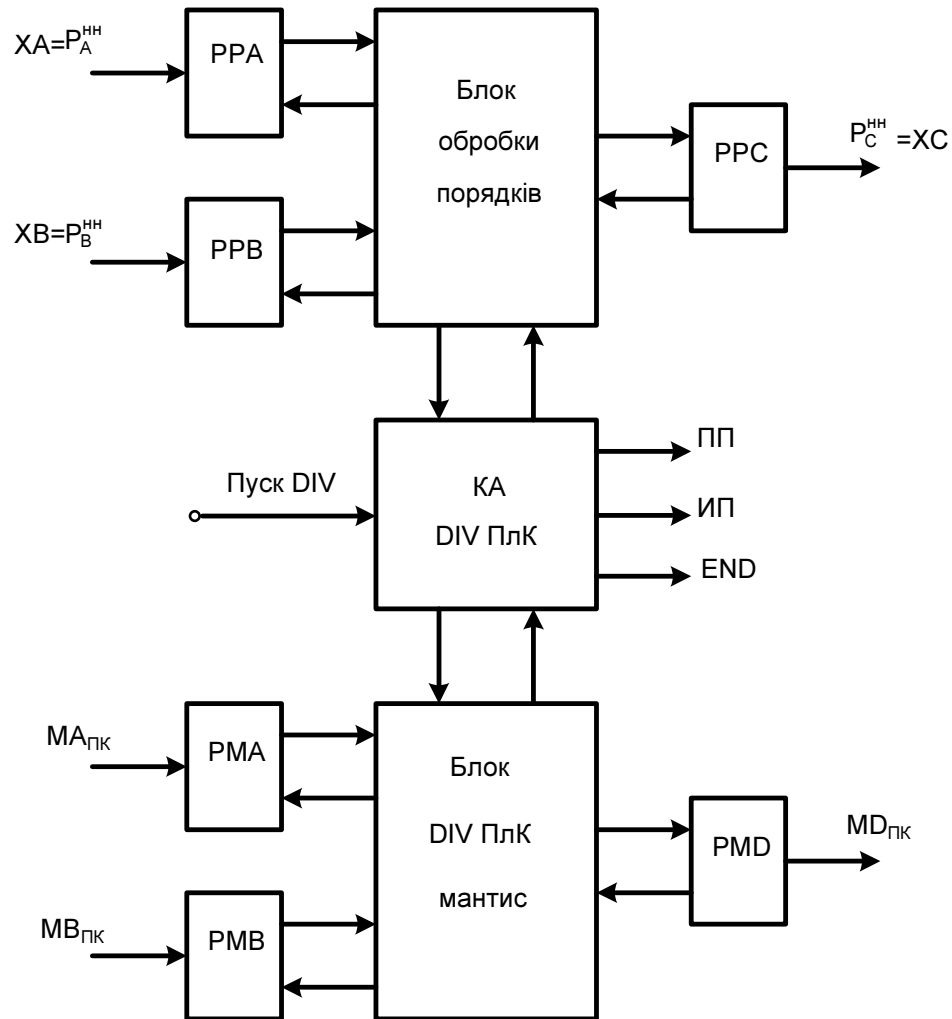

Рисунок 11.1 - Структура пристрою ділення чисел із ПлК

11.2. Цифрова діаграма ділення чисел із ПлК

11.2.1. Визначення порядку частки ($P_D^{HH} = (P_A - P_B)^{HH}$)

Початкові дані	Обчислення різниці порядків	Код порядку частки P_D^{HH}
$P_A^{HH} = \textcircled{0} 1 0 1$ $P_B^{HH} = \textcircled{0} 0 1 1$ $MA_{ПлК} = \textcircled{0} 1 0 1 1$ $MB_{ПлК} = \textcircled{1} 1 1 0 1$	$P_A^{HH} = \textcircled{0} 1 0 1$ $\overline{P_B^{HH}} = \textcircled{1} 1 0 0$ $S = \begin{array}{ c } \hline \textcircled{1} \textcircled{0} 0 0 1 \\ \hline \textcircled{1} 0 0 1 \\ \hline \end{array}$ $(P_A - P_B)^{HH}$	$(P_A - P_B)^{HH} = \textcircled{1} 0 0 1$

11.2.2. Обчислення мантиги частки $MD_{ПК} = MA_{ПК} / MB_{ПК}$ (за способом "а")

$\leftarrow MD_{ПК}$	$MA_{ПК} \leftarrow$	$MB_{ПК}$
$\oplus 5, 4 3 2 1$	$\oplus 4 3 2 1$	$\oplus 4 3 2 1$
	$\oplus 1 0 1 1$ $\oplus 0 0 1 1$ } Пробне віднімання <hr/> $\oplus 1 1 1 0$ $\oplus 1 1 0 0$, 1 1 0 1 <hr/> $\oplus 1 0 0 1$ $\oplus 0 0 1 0$ $\oplus 0 0 1 1$ <hr/> $\oplus 0 1 0 1$ $\oplus 1 0 1 0$ $\oplus 0 0 1 1$ <hr/> $\oplus 1 1 0 1$ $\oplus 1 0 1 0$ $\oplus 1 1 0 1$ <hr/> $\oplus 0 1 1 1$	$\oplus 1 1 0 1$ MB = MA = MB _{ПР} = , 1101 + 24 = A ₅ (d ₅ = 0) ← = A ₅ = MB = A ₄ (d ₄ = 1) ← = A ₄ = MB _{ПР} = A ₃ (d ₃ = 1) ← = A ₃ = MB _{ПР} = A ₂ (d ₂ = 0) ← = A ₂ = MB = A ₁ =, MC (залишок)

Контроль операції ділення мантиги:

$$MA = MD \times MB + MC =$$

$$= (,1101) \times (,1101) + (,0111) = (13/16) \times (13/16) + (7/16) = 11/16 = ,1011.$$

11.2.3. Результат операції ділення чисел із ПК

Початкові дані	Код нормалізованої мантиги частки	Характеристика частки
$P_D^{HH} = \oplus 0 0 1$ $MD_{ПК} = 1 0, 1 1 \oplus 1$ НВПР = 0; НВЛ = 0	$MD_{ПК} = \oplus 1 1 0 1$	$XD = P_D^{HH} = \oplus 0 0 1$